

Αθήνα, 05-03-2024

Αρ.Πρωτ.: 883

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΜΟΝΑΔΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ &
ΔΙΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ

Πληροφορίες : Σ. Μπούσης
Τηλέφωνο : 210 3860173
Email : sbousis@ras-el.gr

Προς: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ / Τμήμα
Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
E-mail: tkvel@yme.gov.gr
Κοιν.: -

ΘΕΜΑ : Απάντηση στη με αριθμ. πρωτ. 3328/21-02-2024 Ερώτηση Βουλής
του Βουλευτή κ. Κωνσταντίνου Φλώρου
Σχετικά : Το με αριθμ. πρωτ. 54165/22-02-2024 έγγραφο του Υπουργείου
Υποδομών και Μεταφορών (αριθμ. πρωτ. ΡΑΣ 759/22-02-2024)

Σε συνέχεια του ανωτέρω σχετικού εγγράφου, και της συνημμένης σε αυτό ερώτησης, σας γνωρίζουμε παρακάτω την απάντηση της Ρυθμιστικής Αρχής Σιδηροδρόμων (ΡΑΣ), ως Εθνική Αρχή Ασφάλειας (ΕΑΑ) για τους σιδηροδρόμους δυνάμει του άρθρου 68 του ν.4632/2019 (Α' 159/**14-10-2019**), επί των θεμάτων που τίγονται στα ερωτήματα (1) και (2) της εν λόγω ερώτησης. Επισημαίνεται ότι το ερώτημα (3) της ερώτησης δεν εμπίπτει στο πεδίο αρμοδιοτήτων της ΡΑΣ ως ΕΑΑ.

Η ΡΑΣ δυνάμει του ν.4199/2013 (Α' 216/**11-10-2013**) ανέλαβε τα καθήκοντα της ΕΑΑ για τους σιδηροδρόμους, τα οποία εκτελούνταν προηγουμένως από το Τμήμα Ασφάλειας Σιδηροδρόμων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

Με την ανάληψη των ανωτέρω καθηκόντων της, η ΡΑΣ διαπίστωσε ότι σε εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 7 του ΠΔ 41/2005 (Α' 60/**07-03-2005**) είχαν

εκδοθεί οι ακόλουθες αποφάσεις σχετικά με την έγκριση **τεχνικών κανόνων ασφάλειας** για τις σιδηροδρομικές μεταφορές:

1. Η με αριθμό Φ.4/οικ.27887/2166/08-05-2006 Απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών (Β' 643/**23-05-2006**), με τίτλο «Έγκριση τεχνικών κανόνων ασφάλειας για τις σιδηροδρομικές μεταφορές». Η Απόφαση αυτή περιλαμβάνει ~ 550 κανόνες και κανονισμούς, χωρίς ωστόσο να έχει γίνει διαχωρισμός και κατάταξή τους σε επιμέρους κατηγορίες.
2. Η με αριθμό ΑΣ10/11249/1018/09-05-2008 Απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών (Β' 911/**19-05-2008**). Η εν λόγω Απόφαση περιλαμβάνει «απαιτήσεις σχετικά με την έγκριση θέσης σε λειτουργία του νέου και σημαντικά τροποποιημένου τροχαίου υλικού των συμβατικών ελκτικών μονάδων, των συμβατικών αυτοκινηταμαξών και των συμβατικών επιβαταμαξών».

Μετά την έκδοση του Π.Δ. 160/2007 (Α' 201/23-08-2007), και κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 8 αυτού, τον Ιανουάριο του 2008 το Υπουργείο Μεταφορών κοινοποίησε ως **Εθνικούς Κανόνες Ασφάλειας (ΕΚΑ)** στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το σύνολο των κανόνων που περιλαμβάνονται στην προαναφερθείσα στο σημείο 1 Απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών.

Με αρκετή χρονική καθυστέρηση, το 2013 ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Σιδηροδρόμων, νυν Οργανισμός Σιδηροδρόμων της ΕΕ (ERA) ζήτησε από το Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (Υπ.Υ.Με.Δι.) να διευκρινίσει ρητά ποιους από τους πολυάριθμους κανόνες που στάλθηκαν μέσω της πρώτης Υπουργικής Απόφασης του 2006 θεωρεί ως ΕΚΑ. Το Υπ.Υ.Με.Δι. διευκρίνισε ότι ο Γενικός Κανονισμός Κινήσεως (ΓΚΚ) του ΟΣΕ, και ειδικότερα το Μέρος Α: «Κανονισμός Σημάτων» και το Μέρος Β: «Κανονισμός Κυκλοφορίας και Ελιγμών» (έκδοση 2009), αποτελούν ΕΚΑ, κατηγορίας 4: «Κοινοί κανόνες εκμετάλλευσης του σιδηροδρομικού δικτύου που δεν καλύπτονται ακόμα από ΤΠΔ, μεταξύ των οποίων κανόνες που αφορούν το σύστημα σηματοδότησης και διαχείρισης της κυκλοφορίας», σύμφωνα με το Παράρτημα II Π.Δ. 160/2007.

Αναφορικά με τον Κανονισμό Σημάτων, ο ERA τον ενέκρινε στο σύνολό του ως ΕΚΑ ενώ για το Γενικό Κανονισμό Κυκλοφορίας και Ελιγμών επανήλθε προς το Υπ.Υ.Με.Δι., ζητώντας περαιτέρω διευκρινίσεις για το ποια συγκεκριμένα άρθρα του εν λόγω μπορούν να θεωρηθούν ΕΚΑ. Κατόπιν σχετικής διαβούλευσης μεταξύ του Υπ.Υ.Με.Δι. του ΟΣΕ και της ΡΑΣ, το Φεβρουάριο 2014 το Υπ.Υ.Με.Δι. κοινοποίησε στον ERA το Γενικό Κανονισμό Κυκλοφορίας και Ελιγμών (έκδοση 2009) ως ΕΚΑ, εξαιρώντας τα άρθρα 4, 8, 10, 12, 13, 20, 21, 22, 30, 31, 32, 85 και 103.

Οι ως άνω ΕΚΑ δημοσιεύθηκαν, μεταξύ άλλων, στην ιστοσελίδα του Υπουργείου καθώς και στη βάση δεδομένων NOTIF-IT, η οποία τηρούνταν από τη Γενική Διεύθυνση Κινητικότητας και Μεταφορών (DG MOVE) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Επισημαίνεται ότι από το Νοέμβριο του 2020, η βάση δεδομένων NOTIF-IT έχει αντικατασταθεί από τη βάση δεδομένων Single Rules Database (SRD), όσον αφορά στην κοινοποίηση των νέων εθνικών κανόνων ασφάλειας. Η βάση δεδομένων SRD παρέχει στα

κράτη μέλη τα μέσα για την κοινοποίηση των εθνικών κανόνων στην Επιτροπή, και τη διάθεσή τους στο κοινό προκειμένου να βελτιωθεί η προσβασιμότητα των κανόνων.

Η βάση δεδομένων SRD τηρείται από τον ERA, ενώ η βάση δεδομένων Notif-IT δεν είναι πλέον προσβάσιμη. Ωστόσο, οι εθνικοί κανόνες ασφάλειας και οι εθνικοί τεχνικοί κανόνες επί ανοικτών σημείων Τεχνικών Προδιαγραφών Διαλειτουργικότητας (ΤΠΔ) της χώρας μας, οι οποίοι είχαν κοινοποιηθεί έως το Δεκέμβριο 2020, διατίθενται υπό τον ακόλουθο σύνδεσμο https://www.era.europa.eu/domains/registers/srd_en#oe-content-paragraph-474

Η τροποποίηση του Γενικού Κανονισμού Κινήσεως (ΓΓΚ) - Μέρος Β' (Κανονισμός Κυκλοφορίας και Ελιγμών) εγκρίθηκε με την υπ. αριθμ. ΑΣ10/77243/580/13-02-2019 (Β' 698/**01-03-2019**) Απόφαση Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 8 του Π.Δ. 160/2007, με έναρξη ισχύος την 01-08-2019, σύμφωνα με το άρθρο πέμπτο της προαναφερθείσας Απόφασης. Με την υπ. αριθμ. ΑΣ10/59383/465/31-07-2019 Απόφαση Υφυπουργού Υποδομών και Μεταφορών (Β' 3134), η ημερομηνία έναρξης εφαρμογής του ως άνω τροποποιημένου ΓΚΚ – Μέρος Β' μεταφέρθηκε την 01-11-2019, και στη συνέχεια η έναρξη ισχύος του τροποποιημένου ΓΚΚ – Μέρος Β' τελικά ορίστηκε για την 01-01-2020, σύμφωνα με την υπ. αριθμ. ΑΣ10/80239/659/31-10-2019 Απόφαση Υφυπουργού Υποδομών και Μεταφορών (Β' 4167).

Ο τροποποιημένος ΓΚΚ εισήγαγε αλλαγές στο πλαίσιο εξειδίκευσης και προσαρμογής του στις απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 995/2015 «σχετικά με την Τεχνική Προδιαγραφή Διαλειτουργικότητας (ΤΠΔ) για το υποσύστημα «Διεξαγωγή και Διαχείριση της Κυκλοφορίας (ΔΔΚ)» του σιδηροδρομικού συστήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης». Ο εν λόγω Κανονισμός (ΕΕ) καταργήθηκε από τις 16-06-2021 και αντικαταστάθηκε από τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2019/773 της **16^{ης}-05-2019**.

Οι αλλαγές που επήλθαν με τον τροποποιημένο Κανονισμό αφορούσαν κυρίως στην εξειδίκευση των διεπαφών μεταξύ του Διαχειριστή Υποδομής (ΔΥ) και των Σιδηροδρομικών Επιχειρήσεων (ΣΕ) αλλά και στις υποχρεώσεις και ευθύνες που αναλαμβάνουν οι ΣΕ για την εκτέλεση δραστηριοτήτων, οι οποίες παραδοσιακά εκτελούνταν από το ΔΥ. Ακόμα και στις περιπτώσεις που η ΣΕ αναθέτει μερικά από τα καθήκοντά της σε άλλους φορείς (π.χ. στο ΔΥ), η ΣΕ είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση των κινδύνων που σχετίζονται με τη λειτουργία της. Επισημαίνεται ότι ένας από τους βασικότερους στόχους του 4^{ου} Σιδηροδρομικού Πακέτου, το οποίο ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με το ν.4632/2019 (Α' 159), είναι η εξάλειψη όλων των εθνικών κανόνων οι οποίοι είναι περιττοί ή δεν συμμορφώνονται με την ευρωπαϊκή νομοθεσία και συνεπώς είναι αχρείαστοι και επαχθείς, δημιουργώντας εμπόδια ιδίως στις πολυεθνικές υπηρεσίες εμπορευματικών μεταφορών.

Στο πλαίσιο αυτό, σύμφωνα με το άρθρο 8 της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/798, τα Κράτη – Μέλη είχαν την υποχρέωση να επαναξετάσουν τους ισχύοντες εθνικούς κανόνες στον τομέα της ασφάλειας έως τις 16-06-2018. Για τη χώρα μας ως εθνικοί κανόνες ασφάλειας είχαν

αναγνωρισθεί, όπως προαναφέρθηκε, ορισμένα άρθρα του Κανονισμού Κυκλοφορίας & Ελιγμών και ο Κανονισμός Σημάτων του ΟΣΕ.

Μετά την τροποποίηση του Γενικού Κανονισμού Κίνησης (ΓΚΚ)-Μέρος Β (Κανονισμός Κυκλοφορίας & Ελιγμών) και τη δημοσίευση της σχετικής Υπουργικής, ομάδα εργασίας αποτελούμενη από εκπροσώπους της Διεύθυνσης Σιδηροδρομικών Μεταφορών του Υπ. Υποδομών & Μεταφορών, του Διαχειριστή Υποδομής ΟΣΕ και της ΡΑΣ ανέλαβε τον Ιούλιο 2019, μεταξύ άλλων, την επανεξέταση των ισχυόντων εθνικών κανόνων ασφάλειας και τη διερεύνηση θέσπισης νέων.

Η εν λόγω ομάδα εργασίας λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 8 της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/798 (βλ. άρθρο 60 του ν.4632/2019), το Παράρτημα II της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/798 (βλ. άρθρο 81 του ν.4632/2019) και το Προσάρτημα Θ του Παραρτήματος του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2019/773 (ΤΠΔ ΟΡΕ), κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ως εθνικοί κανόνες στον τομέα της ασφάλειας θα μπορούσαν να αναγνωρισθούν τα άρθρα νομοθετημάτων και οι εγκύκλιοι που περιέχονται στον συνημμένο Πίνακα.

Ο ανωτέρω Πίνακας και τα περιεχόμενα σε αυτόν νομοθετήματα και εγκύκλιοι, με το υπ. αριθ. πρωτ. 13069/11-06-2020 έγγραφο της ΡΑΣ τέθηκαν σε ηλεκτρονική διαβούλευση το διάστημα από 11-06 έως και 21-06-2020 με τον εθνικό σιδηροδρομικό τομέα, οι εκπρόσωποι του οποίου κλήθηκαν να συμμετάσχουν σε αυτήν, καταθέτοντας τυχόν σχόλια και παρατηρήσεις καθώς και προτάσεις για την αναγνώριση τυχόν άλλων νομοθετημάτων ως εθνικοί κανόνες ασφάλειας.

Μετά το πέρας της ανωτέρω διαβούλευσης, το Υπουργείο Υποδομών & Μεταφορών υπέβαλε την 01-07-2020 προς εξέταση τους εθνικούς κανόνες στον τομέα της ασφάλειας, σύμφωνα με το συνημμένο πίνακα, στον ERA και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προκειμένου να αξιολογηθούν σύμφωνα με τα άρθρα 25 και 26 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2016/796, και στη συνέχεια για αυτούς για τους οποίους θα υπήρξε τελικά θετική αξιολόγηση, να δημοσιευθούν στο πληροφοριακό σύστημα SRD.

Ο ERA με email στις 05-04-2022, απέστειλε τα σχόλια/παρατηρήσεις του επί της αξιολόγησης των υποβληθέντων εθνικών κανόνων στον τομέα της ασφάλειας, τα οποία συζητήθηκαν σε τηλεδιάσκεψη την 01-06-2022 με τη συμμετοχή εκπροσώπων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, του ΟΣΕ και της ΡΑΣ. Στις 15-07-2022, υποβλήθηκαν από το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών σχόλια/παρατηρήσεις της ελληνικής πλευράς επί της αξιολόγησης των εθνικών κανόνων από τον ERA.

Πρόσφατα, το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών με έγγραφό του ενημέρωσε τη ΡΑΣ και τον ΟΣΕ ότι στις 23-02-2024 περιήλθε στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών η επικαιροποιημένη αξιολόγηση του ERA αναφορικά με τους εθνικούς κανόνες ασφάλειας της χώρας μας, οι οποίοι επανελέχθηκαν από τον ERA, λαμβάνοντας υπόψη τις

πρόσφατες αλλαγές στο ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο και ιδιαίτερα τον Εκτελεστικό Κανονισμό 2023/1693, ο οποίος τροποποιεί τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2019/773.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε επιπρόσθετη διευκρίνιση ή πληροφορία.

Συν.: ένα (1)

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΙΩΑΝΝΑ ΤΣΙΑΠΑΡΙΚΟΥ

Εσωτερική Διανομή

Πρόεδρος

Γενική Διεύθυνση

Διεύθυνση Ασφάλειας Σιδηροδρόμων & Διαλειτουργικότητας

Τμήμα Ασφάλειας Σιδηροδρόμων